

ALYTAUS JAUNIMO CENTRO PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Alytaus jaunimo centro (AJC) tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) paskirtis – padėti AJC bendruomenei užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

2. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo AJC tvarkos aprašas nustato patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą individualiu užsiėmimo, įstaigos, šeimos lygmeniu.

3. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

3.1. į patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

3.2. kiekvienas AJC administracijos atstovas, pedagogas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie patyčias, turi reaguoti ir stabdyti;

3.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias amžiaus ir pareigų, bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų;

4. Visi AJC bendruomenės nariai turi būti supažindinti su įstaigos patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarka.

5. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

5.1. patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui.

5.2. patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

5.2.1. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

5.2.2. fizinės patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

5.2.3. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

5.2.4. elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

5.3. patyčias patiriantis vaikas – ugdytinis, iš kurio yra tyčiojama.

5.4. besityčiojantysis/skriaudėjas – vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų.

5.5. patyčias patiriantis suaugęs – administracijos atstovas, pedagogas ar techninis darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys (-iai).

5.6. patyčių stebėtojas – vaikas, matantis ar žinantis apie patyčias.

5.7. patyčių prevencija – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis AJC bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, pedagogų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.

5.8. patyčių intervencija – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus).

5.9. patyčių prevencijos ir intervencijos stebėsena – patyčių situacijos AJC stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

6. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija; Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, kitais įstatymus įgyvendinančiais teisės aktais.

II. PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA ALYTAUS JAUNIMO CENTRE

7. Patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi įstaigos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėsena rūpinasi įstaigos vadovas, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, mokytojai, o jos vykdyme dalyvauja visi įstaigos bendruomenės nariai.

8. Įstaigos vadovas yra atsakingas už AJC Tvarkos aprašo parengimą, vykdymą ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo grupės sudarymą.

9. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja ne mažiau 3 atsakingi asmenys, sudarantys patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo grupę (toliau – Vykdyto grupė), kurie kasmet:

9.1. inicijuoja ir koordinuoja anoniminės vaikų apklausos vykdymą ir apibendrina jos rezultatus;

9.2. surenka apibendrintus duomenis iš mokytojų ar direktoriaus pavaduotojo ugdymui dėl AJC fiksuotų pranešimų apie patyčias ir atlieka jų analizę;

9.3. remiantis pranešimų apie patyčias duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą patyčių situacijai spręsti;

9.4. išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis;

9.5. teikia siūlymus įstaigos vadovui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo AJC.

III. PATYČIŲ INTERVENCIJA ALYTAUS JAUNIMO CENTRE

10. Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais kiekvienas AJC administracijos atstovas, pedagogas ar kitas darbuotojas reaguodamas:

10.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

10.2. primena vaikui, kuris tyčiojasi, įstaigos nuostatas ir elgesio taisykles;

10.3. jei vaikui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar įstaigos darbuotojus) ar institucijas (pvz., pedagoginę psichologinę tarnybą, policiją, greitąją pagalbą);

10.4. informuoja įstaigos vadovą apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias;

10.5. tiesiogiai informuoja vieną iš Vykdyto grupės narių apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias (ar elektronines patyčias).

11. Mokytojas gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias:

11.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių atvejis;

11.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

- 11.3. vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėseną;
- 11.4. esant sudėtingesnei situacijai, inicijuoja Vykdyto grupės posėdį.
- 12. Vykdyto grupė, įvertinusi turimą informaciją:
 - 12.1. numato veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais, klase, kt. priemonės), supažindina su juo skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus); esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;
 - 12.2. informuoja įstaigos vadovą apie esamą situaciją;
- 13. AJC bendruomenės nario, įtarusio patyčias ar liudijusio patyčių atvejį, gavusio apie jas pranešimą, veiksmai:
 - 13.1. kreipiasi į ugdytinio, patyrusio patyčias, mokytoją, kuris imasi veiksmų, numatytų Tvarkos apraše.
- 14. Ugdytiniui pasityčiojus iš administracijos atstovo, pedagogo ar kito darbuotojo, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias turėtų informuoti įstaigos vadovą, kuris imasi AJC tvarkos apraše ar kituose įstaigos dokumentuose numatytų veiksmų.
- 15. Administracijos atstovui, pedagogui ar techniniam darbuotojui pasityčiojus iš ugdytinio, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias turėtų informuoti įstaigos vadovą, kuris imasi AJC tvarkos apraše ar kituose įstaigos dokumentuose numatytų veiksmų.
- 16. Įstaigos vadovas, sužinojęs apie įstaigos darbuotojo patiriamas patyčias arba įstaigos darbuotojo tyčiojimąsi, privalo nedelsiant imtis priemonių.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 17. Visi duomenys, susiję su ugdytiniu ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti ugdytinio teises ir teisėtus interesus.
-